

DE SPELLING VAN 'T VÒLLEDAMS (want we binne grôsk op ûis toal)

WÂIRÒM DÉJZE SPELLINGGIDS?

Wie skrêift, die blêift

't Vòlledams valt in de categorie bedrêigde toale, net as alle Nêjderlânse stréjktale. De véjrnaamste oorzaak dêirvan is, dat véjl jònge minse d'rlûi kêindere gien Vòlledams mâir anlâire, moar inkelt Nêjderlâns. Intusse is 't allânkeral dûidelijk dat klane kêindere niet allienig moeitelôs twâi of drie toale tegelêik lâire kenne, moar dat dat ôk nâggeres erg gunstig is véjr de verståndelijke òntwikkeling. Véjl wéjteskappers beplêite zellefs, dat iederien minstens twâitoalig zàu moete wéjze. Jammer genòg ziene we in Vòlledam de òmgekâirde òntwikkeling.

Toch binne d'r mâirdere réjdene òm grôsk te wéjze op 't Vòlledams. We spréjke 'n toal mit 'n âige grammatica en véjral 'n âige woordeskat. 't Vòlledams kent woorde en ûitdrukkinge die ofwel nooit bestân ê in 't Nêjderlâns, of (temet) vergéjte binne. Dink moar an 'snoartje', 'kladdig', 'rôede' of 'ê-je gàrn?'. En meskien nàg wel 't belànggrêikste: ûis âige toal is 'n bêindmiddel véjr de Vòlledammer gemienskap déjr alle verskille éjn.

Òm de toekòmst van 't Vòlledams te verzéjkere, zàu 't erg nuttig wéjze, azze we mâir in 't Vòlledams zàuwe skrêive, want dêirméj lêg je je toal béjter vâst in krêigt je toal ôk mâir stoatus. 'n Grôt prebléjm dêirbêi is, dat er nàg gien vâste spelling véjr ûis dialect bestâit die iederien kent.

Wel wòrdt er al temet ònderd jâir op en of prebéjrd òm Vòlledams te skrêive. Dat begòn mit altemet eres 'n poar losse woorde of zinnestjes, moar de âirste echte veroaltjes in 't Vòlledams lêike te stamme ûit de jâire viertig toe de Nivo of in toe stukkies in 't Vòlledams ging ofdrukke zòas op 5 september 1942 ôender de titel "Zoo praten wij". D'r bestân tonéjlstukke van Ons Pogen in 't Vòlledams en kermisliedjes, die natuurlijk ôk ûitskréjve wòrre moete. D'r binne verskaaiene anzette géjve véjr 'n woordesbôek en in 2019 kwamme Jan & André Kes mit 't tot nàg toe beste en toegânkelijkste bôek ôever 't Vòlledams: "Over Volendams gesproken". Dat òmvat 'n gròendige istorische studie van ûis dialect, 'n mooi ôeverzicht van de grammatica, 'n kòrte lâist mit woorde en ûitdrukkinge en 'n poar lângere tekste.

Moar as je wet béjter nâir al die geskifte kêike, zien je al gànk dat de skrêivers allegoar d'rlûi âige spelling bedocht êbbe. Ze lêike wel op mekoar, moar d'r binne ôk stéjds grôte of klane verskille. In 't lâtigste is dat ze vaak incònsequent binne in de toepassing. Ôk bêi de Kesse zien je dat ien en 'tzelfde woord op verskillende maniere skrêjve wòrdt.

In 2019 is Frank Bond ansteld as cultuurcoördinoater van de gemiente Âidam-Vòlledam. Ien van ze planne was vanof 't begin òm 't Vòlledamse dialect te promote. Mit dat doel et ie, same mit 'n groep enthousiaste vrêiwilligers, op 31 oktôber 2023 'n "Kòm Gànk"-âivend in de PX òrganiséjrd. Diezelfde âivend is al 'n Werkgroep Spelling samesteld die in de moande dêirnâi drok béjzig wéjst is òm tot goeie ofsprake te kòmme ôever de spelling van 't Vòlledams. Dêirbêi et de werkgroep dànkboar gebrûik maakt van 't deskundige advies van de dialectològ

Yoïen van Spijk, die véjl ervoaring et mit 't òntwerpe van dialectspellinge. 't Réjsultoat dâirvan ê-je nàu véjr je néjs.

Spelling gâit ôever de skriftelijke wéjrgave van toalklânke: oe skrêif je al die apàrte klinkers van 't Vòlledams? Dut gâit dus niet ôever de grammatica, want dâirôever stâit al 't nôdige in 't bôek van Jan en André Kes.

D'r bestâit gien 'ideoale' spelling in ôk gien 'lôgische' spelling - van gienien taal.

D'r bestân altêid verskille in ûitspraak tusse individue, groepe en géjneroaties.

Iedere spelling moet prebéjre òm die verskille te ôeverstêige. Déjze òpzet is bedoeld véjr alle Vòlledammers die d'r âige taal léjze en skrêive wille. De werkgroep ôpt, dat dut ôk déjr lâirkrâchte gebrûikt wòrre gâit òm kêindere béjter Vòlledams te lâire spréjke, léjze in skrêive. In ten slotte moet 't ôk léjsboar wéjze véjr de geïnteressérde bûitestânder, zêg moar: véjr de jas die wet mâir wil wéjze ôever Vòlledam en 't Vòlledams.

De Werkgroep Spelling et niet de illusie dat ierméj 't leste woord zaad is. Netuurlijk ôpe we, dat alle Vòlledammers déjze spelling gebrûike gân en dat er van nàu of an véjl mâir in 't Vòlledams skrêjve wòrdt. Moar we krêige ôk graag còmmentaar, kritiek en advies van de minse die ierméj an 't werk wille. En dat ken ôk tot gevolg ê, dat 'r loater nàg anpassinge kòmme.

't Woord is an de Vòlledammers!

DE SPELLING VAN HET VOLENDAMS (want we zijn trots op onze taal)

WAAROM DEZE SPELLINGGIDS?

Wie schrijft, die blijft

Het Volendams valt in de categorie bedreigde talen, net als alle Nederlandse streektaalen. De voornaamste oorzaak daarvan is, dat veel jonge ouders hun kinderen niet meer opvoeden in het Volendams, maar alleen met Nederlands als taal. Het is intussen al heel lang duidelijk, dat kleine kinderen niet alleen moeiteloos twee of drie talen tegelijkertijd kunnen leren, maar dat dat ook nog bevorderlijk is voor hun verstandelijke ontwikkeling. Veel wetenschappers bepleiten zelfs dat iedereen op zijn minst tweetalig zou moeten zijn. Helaas zien we in Volendam de ontwikkeling de andere kant op gaan.

Toch zijn er meerdere redenen om trots te zijn op het Volendams. We spreken een taal met een eigen grammatica en vooral met een eigen woordenschat. Het Volendams kent woorden en uitdrukkingen die in het Nederlands ofwel nooit bestaan hebben, of (bijna) vergeten zijn. Denk maar aan 'snoartje' (schoonzuster), 'kladdig' (vies, smerig), 'rôede' (rommelen) of 'ê-je gâr?' (heb je haast?, moet je nou al weg?). En misschien wel het belangrijkste: onze eigen taal is een bindmiddel voor de Volendamse gemeenschap door alle verschillen heen.

Om de toekomst van het Volendams te verzekeren, zou het erg nuttig zijn als we meer in het Volendams zouden schrijven, want daarmee leg je je taal beter vast en krijgt je taal ook meer status. Een groot probleem daarbij is, dat er nog geen vaste spelling voor ons dialect bestaat die iedereen kent.

Wel wordt er al bijna honderd jaar geregeld geprobeerd om Volendams te schrijven. Dat begon met af en toe een paar losse woorden of zinnestukjes, maar de eerste echte verhaaltjes in het Volendams lijken te stammen uit de jaren veertig,

toen het plaatselijke weekblad de Nivo af en toe stukjes in het Volendams ging afdrukken, zoals op 5 september 1942 onder de titel "Zoo praten wij". Er bestaan toneelstukken van toneelvereniging Ons Pogen in het Volendams en kermisliedjes, die natuurlijk ook uitgeschreven moeten worden. Er zijn al meerdere aanzetten gegeven voor een woordenboek en in 2019 verscheen het tot nu toe beste en toegankelijkste boek over het Volendams: "Over Volendams gesproken" van Jan en André Kes. Dat bevat een grondige historische studie van ons dialect, een mooi overzicht van de grammatica, een korte lijst met woorden en uitdrukkingen en enkele langere teksten.

Maar als je al die geschriften nader bekijkt, dan zie je al snel dat de schrijvers stuk voor stuk hun eigen spelling bedacht hebben. Die spellingen lijken wel op elkaar, maar er zijn ook steeds grotere of kleinere verschillen. En het lastigste is, dat schrijvers vaak inconsequent zijn in de toepassing van hun eigen spelling. Ook bij Jan en André Kes zie je dat een en hetzelfde woord op verschillende manieren geschreven wordt.

In 2019 is Frank Bond aangesteld als cultuurcoördinator van de gemeente Edam-Volendam. Een van zijn plannen was vanaf het begin om het Volendamse dialect te promoten. Met dat doel heeft hij samen met een groep enthousiaste vrijwilligers op 31 oktober 2023 een "Kòm Gànk"-avond georganiseerd in cultuurcentrum de PX. Diezelfde avond is al een Werkgroep Spelling samengesteld die in de daaropvolgende maanden hard gewerkt heeft om tot goede afspraken te komen over de spelling van het Volendams. Daarbij heeft de werkgroep dankbaar gebruik gemaakt van het deskundige advies van de dialectoloog Yoïn van Spijk, die veel ervaring heeft met het ontwerpen van dialectspellings. Het resultaat daarvan heb je nu onder ogen.

Spelling gaat over de schriftelijke weergave van taalklanken: hoe schrijf je al die aparte klinkers van het Volendams? Dit gaat dus niet over de grammatica, want daarover staat al het nodige in het boek van Jan en André Kes.

Er bestaat geen 'ideale' spelling en ook geen 'logische' spelling - van geen enkele taal. Er bestaan altijd verschillen in uitspraak tussen individuen, groepen en generaties. Iedere spelling moet proberen om die verschillen te overstijgen. Deze opzet is bedoeld voor alle Volendammers die hun eigen taal willen lezen en schrijven. De werkgroep hoopt, dat dit ook in het onderwijs gebruikt gaat worden om kinderen beter Volendams te leren spreken, lezen en schrijven. En ten slotte moet de spelling ook leesbaar zijn voor de geïnteresseerde buitenstaander, zeg maar: de jas die iets meer wil weten over Volendam en het Volendams.

De Werkgroep Spelling heeft niet de illusie dat hiermee het laatste woord gezegd is. Natuurlijk hopen wij dat alle Volendammers deze spelling zullen gebruiken en dat er van nu af aan veel meer in het Volendams geschreven gaat worden. Maar we krijgen ook graag commentaar, kritiek en advies van gebruikers. En de consequentie daarvan kan zijn dat er later nog aanpassingen komen. Het woord is aan de Volendammers!

OE GEBRÛIK JE DÉJZE GIDS?

1. Déjze gids gâit inkelt ôever de vraag, oe je de klânke van 't Vòlledams, in dan mit name de klinkers, dûidelijk in skrift wéjrgéjve kenne.
2. 't Algemiene ûitgangspunt is, dat we zòvéjl môgelijk vástàuwe an de vertràuwde Nèjderlânse spelling, in dâir allienig van ofwêike as 'n woord in 't Vòlledams oars klinkt. 't Is verstândig òm ònnôdige, ôeverdréjve ofwêikingen te vermêie. We moete dus niet 'mit sjierurgiese presiesie anneliezéjre' moar 'mit chirurgische presisie analyséjre', want inkelt 't woord 'mit' en de klinker 'éj' binne ier typisch Vòlledams. Zô blêive we dicht bêi 't woordbéjld wâiran iedere Nèjderlânder gewend is.
3. Dat geldt ôk véjr interpunctie en 't al of niet gebrûike van tréjma's of verbêindingsstréjpies bêi klinkerbòtsing. We skrêive dus 'drieëndàrtig', 'beélpe', 'bealve', en véjr de dûidelijkâid ken je 'bêi-ienkòmst' skrêive in ploas van 'bêiienkòmst'.
4. Véjr 't skrêive van de ofwêikende klinkers gebrûike we à, â, ê, ò, ô, ö en de còmbinoaties aau, âi, àu, êi, éj, oa, ôe en ûi. Alle àccente êbbe 'n dubbele functie. Òp de âirste ploas géjft je dâirméj an, dat de klinker òp ze Vòlledams ûitsprôeke wòrdt. Òp de twâide ploas géjft 't 'dàkkie' ^ an dat de klinker làng is, de ` en de ` stân òp kòrte klinkers en de éj is alflàng.
5. 'n Dàkkie òp 'n klinker maakt die klinker àutomoatisch làng. Die oef je dus niet te verdubbele in 'n geslôete lettergréjp (wet of téjgewoordig 'klànkgroep' noemd wòrdt). We skrêive dus: 'n grôt lând (niet: 'n grôot lâand); of: zêg (niet: zêeg).
6. Lànge klinkers die 'tzelfde klinke as in 't Nèjderlâns wòrre wel dubbel skrèjve as dat volges de Nèjderlânse spellingréjgels nôdig is. Dus: klane ore, moar: 'n klaan oortje; en: dure skure, moar 'n duur skuurtje.
7. Iernâi volgt 'n alfabéjtische lâist van alle klinkers en klinkercòmbinoaties mit véjrbéjldzinne véjr 't gebrûik ervan. Véjr de dûidelijkâid êbbe we bêi temet alle véjrbéjldde 'n Nèjderlânse vertoaling zet. Ôender de tabel stân òpmerkinge die te làng binne véjr de tabel zelf. Dâirnâi kòmme anwêizinge véjr de méjdeklinkers.
8. As je wet skrêive wille in 't Vòlledams en niet metien wéjte oe je 'n bepoalde klinker skrêive moete, zôek dan in de tabel nâir 't véjrbéjld wet 'r 't best bêi past. As je bêi 't léjze niet zéjker binne van de ûitspraak, ken je ôk 'n véjrbéjld zôeke in de tabel.
9. As leste ôenderdâil volge d'r nàg mâir zinne as véjrbéjldde.

HOE GEBRUIK JE DEZE GIDS?

1. Deze gids gaat alleen over de vraag, hoe je de klanken van het Volendams, en dan met name de klinkers, duidelijk in schrift kunt weergeven.
2. Het algemene uitgangspunt is, dat we zoveel mogelijk vasthouden aan de vertrouwde Nederlandse spelling, en daar alleen van afwijken waar een woord in het Volendams anders klinkt. Het is verstandig om onnodige, overdreven afwijkingen te vermijden. We moeten dus niet 'mit sjierurgiese presiesie anneliezéjre' maar 'mit chirurgische presisie analyséjre', want

alleen het woord 'mit en de klinker 'éj' zijn hier typisch Volendams. Zo blijven we dicht bij het woordbeeld waaraan iedere Nederlander gewend is.

3. Dat geldt ook voor interpunctie en het al of niet gebruiken van trema's of verbindingsstreepjes bij klinkerbotsing. We schrijven dus 'drieëndàrtig', 'beëlpe', 'bealve', en voor de duidelijkheid kun je 'bêi-ienkòmst' schrijven in plaats van 'bêïienkòmst'.
4. Voor het schrijven van de afwijkende klinkers gebruiken we à, â, ê, ò, ô, ö en de combinaties aau, âi, àu, êi, éj, oa, ôe en ûi. Alle accenten hebben een dubbelfunctie. Op de eerste plaats geef je daarmee aan, dat de klinker een typisch Volendamse uitspraak kent. Op de tweede plaats geeft het 'dakje' ^ aan dat de klinker lang is, de ` en de ¨ staan op korte klinkers en de éj is halflang.
5. Een dakje op een klinker maakt die klinker automatisch lang. Die hoeft je dus niet te verdubbelen in een gesloten lettergreep (wat tegenwoordig een 'klankgroep' genoemd wordt). We schrijven dus: 'n grôt lând (niet: 'n grôot lând); of: zêg (niet: zêeg).
6. Lange klinkers die hetzelfde klinken als in het Nederlands worden wel dubbel geschreven als de Nederlandse spelling dat voorschrijft. Dus: klane ore, maar: 'n klaan oortje; en: dure skure, maar 'n duur skuurtje.
7. Hierna volgt een alfabetische lijst van alle klinkers en klinkercombinaties met voorbeeldzinnen voor het gebruik ervan. Voor de duidelijkheid zijn bijna alle voorbeeldzinnen voorzien van een Nederlandse vertaling. Onder de tabel staan opmerkingen die te lang zijn om in de tabel zelf op te nemen. Daarna volgen aanwijzingen voor de medeklinkers.
8. Als je iets wilt schrijven in het Volendams, maar niet meteen weet hoe je een bepaalde klinker moet schrijven, zoek dan in de tabel naar het voorbeeld dat er het best bij past. Als je bij het lezen niet zeker bent van de uitspraak, kun je ook een voorbeeld zoeken in de tabel.
9. Als laatste onderdeel volgen nog meer voorbeeldzinnen.

1. Ôeverzicht van de klinkers

	klinker	kòrt/ làng	véjrbéjldzinne (Néjderlânse vertoaling tusse / /); klinker wâir 't òm gâit, is ôenderstréjpt voorbeeldzinnen (Nederlandse vertaling tussen //); klinker waar het om gaat, is onderstreept	òpmerkinge
01	a	kòrt	St <u>a</u> p niet òp 'n b <u>a</u> l, w <u>a</u> nt d <u>a</u> n v <u>a</u> l je òp je g <u>a</u> t	kòrte vörm van 02
02	â	làng	Je moete 's winters w <u>â</u> nte andoen, want oars st <u>â</u> n je mit bevrôere <u>â</u> nde /Je moet 's winters wanten aandoen, want anders sta je met bevroren handen/	làngge vörm van 01
03	à	kòrt	Ze <u>à</u> kte de l <u>à</u> ngste t <u>à</u> kke van de bôm of /Ze hakte(n) de langste takken van de boom af/	kòrte vörm van 04 en 05
04	a	làng	Die kl <u>a</u> ne m <u>a</u> sies m <u>a</u> ke d'rlûi t <u>a</u> ke erreg goed /Die kleine meisjes maken hun taken erg goed/	làngge vörm van 03
05	aa	làng	Die grôte m <u>a</u> ad et versk <u>a</u> aiene take verza <u>a</u> kt /Die grote meid heeft verscheidene taken verzaakt/	làngge vörm van 03
06	âi	làng	De m <u>â</u> ister g <u>â</u> it graag f <u>â</u> iste, <u>â</u> igelijk liefst 't <u>â</u> ile j <u>â</u> ir d <u>ê</u> jr /De meester gaat graag feesten, eigenlijk liefst het hele jaar door/	zien nâi de tabel
07	àu	kòrt	Vroeger z <u>à</u> uwe <u>à</u> uwe vr <u>à</u> uwe vaak in de r <u>à</u> uw moete /Vroeger zouden oude vrouwen vaak in de rouw moeten/	kòrte vörm van 08; zien ôk nâi de tabel
08	aau	làng	'n L <u>a</u> uw zet ze kl <u>a</u> uwe graag in r <u>a</u> uw vlaas / Een leeuw zet zijn klauwen graag in rauw vlees/	làngge vörm van 07
09	e	extra-kòrt	De kêindere d <u>â</u> ne lekker sp <u>ê</u> jle /De kinderen waren lekker aan het spelen/	schwa ('stòmme e'); zien ôk nâi de tabel
10	e	kòrt	Ik l <u>ê</u> g òp 't b <u>e</u> ste pl <u>ê</u> kkie: l <u>ê</u> kker òp me b <u>ê</u> dje ôender 't d <u>ê</u> k /Ik lig op het beste plekje: lekker in mijn bedje onder het dek/	kòrte vörm van 11
11	ê	làng	Ze z <u>ê</u> gge dat je 'n kêindje niet òp ze r <u>ê</u> g l <u>ê</u> gge moete /Ze zeggen dat je een baby niet op zijn rug moet leggen/	làngge vörm van 10; zien ôk nâi de tabel
12	ei	alf-làng	<u>E</u> i àuwt f <u>ê</u> itelijk wel v <u>ê</u> itig g <u>ê</u> ite /Hij houdt feitelijk wel vijftig geiten/	

13	êi	làng	Ik voel me <u>rêik</u> as ik òp de <u>dêik</u> ôever de zâi ûitkêik /Ik voel me rijk als ik op de dijk over de zee uitkijk/	zien nâi de tabel
14	éj	alf- làng	Me <u>néj</u> f et 'n <u>véj</u> r an de <u>déj</u> r van ze <u>kéj</u> ke zet /Mijn neef heeft een veer aan de deur van zijn keuken gezet/	zien nâi de tabel
15	i	kòrt	In <u>déj</u> ze têid binne <u>véj</u> l minse gânk te <u>dik</u> /In deze tijd zijn veel mensen snel te dik/	zien nâi de tabel
16	ie	kòrt, véj'r 'n -r làng	Slànge êbbe <u>gïen</u> pôte, <u>stïere</u> êbbe d'r <u>vïer</u> , moar pâirde êbbe <u>vïer</u> <u>biene</u> /Slangen hebben geen poten, stieren hebben er vier, maar paarden hebben vier benen/	zien nâi de tabel
17	o	kòrt	D'r stâne drie <u>stokke</u> in 't <u>okkie</u> /Er staan drie stokken in het portaaltje/	kòrte vörm van 22
18	o	làng	We <u>ore</u> de bure àrd <u>bore</u> , moar we lâite ûis niet <u>store</u> /We horen de burenen hard boren, maar we laten ons niet storen/	làngge vörm van 20; koal véj'r 'n r
19	oo	làng	't <u>Koor</u> zong <u>mooie</u> liedjes	làngge vörm van 20; koal véj'r 'n r of 'n i
20	ò	kòrt	Àuwe <u>Vòlledammers</u> àuwe wel van 'n <u>jònk</u> ie òp ze têid /Oude Volendammers houden wel van een jonkie op zijn tijd/	kòrte vörm van 19 en 20
21	ô	làng	Ûit <u>skôl</u> vedoan ging ik altêid bêi me <u>ôtje</u> lànges; dan kràg ik 'n centje òm slik te <u>kôpe</u> /Na school ging ik altijd bij mijn oma langs; dan kreeg ik een centje om snoep te kopen/	zien nâi de tabel
22	oa	làng	D'r stòn 'n <u>skoal</u> mit benoane in <u>oar</u> frûit <u>kloar</u> véj'r ûis allego <u>oar</u> /Er stond een schaal met bananen en ander fruit klaar voor ons allemaal/	làngge vörm van 17; zien òk nâi de tabel
23	oe	kòrt	Vroeger dâne ze de vloer <u>boene</u> mit <u>groene</u> zâip /Vroeger boenden ze de vloer met groene zeep/	kòrte vörm van 24
24	ôe	làng	Die boeve ierb <u>ôeve</u> êbbe me stoele <u>stôele</u> / Die boeven hierboven hebben mijn stoelen gestolen/	làngge vörm van 23
25	ö	kòrt	De gemiente et 'n <u>pôtje</u> maakt òm de planne te bek <u>östige</u> /De gemeente heeft een potje gemaakt om de plannen te bekostigen/	kòrte vörm van 29

26	u	kòrt	Jan <u>T</u> uf ze <u>z</u> uster ad <u>g</u> uster gien <u>u</u> l òp /De zuster van Jan Tuf had gister geen hul op/	kòrte vörm van 29
27	u	làng	Ûis <u>n</u> uwe <u>b</u> ure binne <u>M</u> uwe /Onze nieuwe burenen zijn Meeuwen/	
28	uu	làng	<u>S</u> tuur die nuwskierige <u>b</u> uurman moar gànkweg /Stuur die nieuwsgierige buurman maar gauw weg/	
29	ûi	làng	Ik ê 'n <u>û</u> is mit 'n <u>t</u> uintje wâirin ik me iedere dâg <u>û</u> itslôve ken /Ik heb een huis met een tuintje waarin ik me iedere dag kan uitsloven/	lânge vörm van 25 of 26; zie ôk nâi de tabel
30	'	extra-kòrt	Allienig nâg 'n klaan woordje an 't end van d'r veroal /Alleen nog een klein woordje aan het eind van haar verhaal/	schwa ('stòmme e'); zien ôk nâi de tabel

Òpmerkinge

Algemien

1. 't Vòlledams is tot nâg toe ôfdzakelijk 'n gesprôeke toal zôender 'n dûidelijke skriftelijke tràditie. Dâirdêjr kent 't véjl mâir vârioatie dan 't Néjderlâns of oare toale mit 'n lânge skriftelijke tràditie. In de iene femilie of strâit of buurt wòrre sommige woorde oars ûitsprôeke dan in oarene. Dat ken dan ôk veròmkomme in de spelling. Ierôender beândeale we 'n poar van die gevalle van vârioatie.
2. In ploas van 't voegwoord 'en' zêgge véjl Vòlledammers vaak of altêid 'in'. Dat geldt ôk véjr 'met' of 'mit'. En lèjde van de àuste gèjneroaties zêgge vaak 'mie' wâir oarene 'méj' zêgge. Al dèjze vâriante kenne ôk zô skréjve wòrre.
3. Bêi lienwoorde, zòas 'computer' of 'opticien', àuwe we ûis in principe an de nermoale Néjderlânse spelling (zien de paragraaf 'Oe gebrûik je dèjze gids?', punt 2). Moar in 't Vòlledams zêgge we vaak 'n 'stòmme e' wâir in 't Néjderlâns 'n 'o' of 'a' zaad wòrdt, bevérjbéjld in 'prebléjm'. Dat ken as gevolg ê, dat er in 't Vòlledams 'n 'e' kòmt nâi 'n 'c' die as 'k' ûitsprôeke wòrre moet. In zòn geval skrêive we ôk 'n 'k'. Zô ken 't Néjderlânse woord 'communie' in 't Vòlledams zòwel 'còmmunie' wéjze as 'kemunie' en is 'n 'cadeautje' in 't Vòlledams 'n 'kedôtje'.
4. Vòlledamse âigenaame ken je òp ze Vòlledams skrêive, moar dat oeft niet. Je zàuwe dus 'Wullem Zwârtoed' skrêive kenne, moar ôk 'Willem Zwarthoed'. Net zòiets geldt véjr ploasname. In 't Vòlledams zêgge we bevérjbéjld 'Âidam', 'Oorn', 'Oarlem', of 'Allekmoar'. Dat ken prima passe in 'n tekst ôever allerlaai ploase in Noord-Ollând. Moar in 'n kòrte òpsòmming zòas 'n

agenda zàu dat verwàrend kenne wéjze. Ofànkeliik van de còntekst moet je dus beslisse of je de Vòlledamse vörm gebrûike of de Nédjderlânse.

5. De werkgroep is béjzig 'n spellingwêizer te make véjr de mâist gebruike woorde. Dat wòrre d'r zò'n 2000. Dâirin kòmmen ôk spellingvâriante te stân véjr zòkke woorde as 'lâist / laast / lêist' of 'âiltje / êltje'. Dâir kòmt ôk 'n lâist bêl van ploasname wâir of 'n Vòlledamse vörm van bestâit, in van name van dage in moande.

Ôever de klinkers

Bêl 06:

De ûitspraak van -âi- verskilt al nâir gelàng wet véjr méjdeklinker d'ròp vollegt. In de mâiste gevalle is de ûitspraak 'tzelfde as de -â- in réjgel 02, moar dan mit 'n j-klànk erachter. Moar as de volgende méjdeklinker -g, -l of -r is, verândert de ûitspraak en die ken dan ôk nàg individuél verskille.

Bêl 07:

De Nédjderlânse lettercòmbinoaties -ou- en -au- wòrre in 't Vòlledams alletwâi ûitspròeke mit de -à- van tàk; dat is dus de kòrte vörm van -aau-. We skrêive dâiròm altêid -àu-.

Bêl 09 en 30:

De stòmme e ('schwa') in 't midde of an 't end van 'n woord skrêive we as -e-, net as in 't Nédjderlâns. Wâir in 't Nédjderlâns de -i- of -ij- gebrûikt wòrdt òm de schwa te skrêive, doene we dat in 't Vòlledams ôk, bevérjbéjld in 'téjgewoordig' of in 'màkkeliik'. As verkòrting van klane woordjes gebrûike we de apostrof: d'r, m'n, 'n, 'r, 't, z'n.

As gespròeke toal kent 't Vòlledams mâir vârioatie dan 't geskréjve Nédjderlâns. Dat kòmt ôk tot ûiting in de tusse-e in woorde as 'volk/vollek - erg/erreg - kermes/kerremes'. Ôever 't algemien àuwe we ier de Nédjderlânse spelling an, moar as de skrêiver 't nôdig vêindt, ken de tusse-e wel skrêjve wòrre. In de tabel stâit bevérjbéjld 'erreg' in réjgel 04 en 'lànges' in réjgel 21.

Bêl 11:

De -ê- is de verlàngde vörm van de -e- in 'dek' en kòmt moar in 'n poar woorde véjr: 'êbbe', 'lêgge', 'zêgge', 'bêd', 'brêg', 'drêg', 'êltje' en 'rêg'. Moar òp 'drêg' (dreg) nâi binne dat wel woorde die erg véjl gebrûikt wòrre. Zie vedder bêl 13.

Bêl 13:

In de ûitspraak van de mâiste vràuwe is de -êi- 'n verlàngde vörm van de -i- in 'dik'. De mâiste manne en 'n dâil van de jòngere géjneroaties vràuwe êbbe véjr de -êi- 'n ûitspraak die dichter bêl de -ê- van 11 zit, moar dâir wel van verskilt. Bêl 'n dâil van de jòngste géjneroaties lêikt dat verskil zoetjesan weg te valle, moar of dat déjrzet valt nàu nàg niet te zêgge.

De -êi- wòrdt altêid gebrûikt in woorde die in 't Nédjderlâns mit 'n -ij- skréjve wòrre, of sòms mit 'n -ei- ('altijd' = 'altêid'; 'wijzen' = 'wêize'; 'reiger' = 'rêiger'; 'bereiken' = 'berêike'), in 'n stik of vêif woorde die in 't Nédjderlâns 'n -i- êbbe: 'kind' = 'kêind', 'vinden' = 'vêinde'; 'binden' = 'bêinde', '(op)winden' = '(òp)wêinde', 'Pinksteren' = 'Pêinkster' en ôk nàg in twâi die in 't Nédjderlâns -ee- êbbe: 'beetje' = 'bêitje' en 'peet (= tante)' = 'pêit'.

Bêi 14:

As 'r nâi 'n -éj- 'n -r- volgt, klinkt de -éj- mâistal net 'n bêitje oars as in oare gevalle. Dat kòmt koal déjr de invloed van de -r- en maakt vedder gien verschil. We skrêive dus dan ôk gewôn -éj-.

Bêi 16:

In 't Nédjderlâns wòrdt de -ie- in 'vréjmde' woorde (lienwoorde) soms as -i- of -y- skréjve. Dan àuwe we ûis in 't Vòlledams an diezelfde spelling: typisch, bibelet héjk, politiebureau.

Bêi 17 en 20:

Of er wel of niet 'n àccent kòmt òp de kòrte -o- àngt of van de ûitspraak. As de kòrte -o- net zô ûitsprôeke wòrdt as in 't Nédjderlâns, kòmt er gien àccent òp: of, ok, bol, brokke, stokke. As de -o- mâir geslòete is, d.w.z. as je je lippe vedder dicht doene in mâir tûite dan bêi de Nédjderlânse kòrte -o-, wòrdt ie skréjve mit 'n `: òp, jònge, kòmme, kòrt, wòl, wòrre. Je kenne 't verschil voele déjr 'n vinger licht téjge je lippe te àuwe.

Bêi 21:

De -ô- in 'skôl' of 'kôpe' klinkt oars as die in 'ôtje' of 'bôtje'. Dat wòrdt veroorzaakt déjr de -j- of -tj- die eròp volgt en maakt vedder gien verschil. We skrêive dâiròm in al die gevalle -ô-.
Zien vedder bêi 22.

Bêi 22:

De klinkers in woorde as 'skoal' en 'skôl' lêgge dicht bêi mekoar en dat ken makkelijk tot verwàrring laaie. Dâir bestâit 'n simpel éjzelsbrêggetje véjr: 'Gien -a- in 't Nédjderlâns, dan gien -oa- in 't Vòlledams'. Want alle woorde die in 't Vòlledams mit -oa- ûitsprôeke wòrre, êbbe in 't Nédjderlâns 'n -aa- (of -a-) en alle woorde die in 't Vòlledams mit -ô- ûitsprôeke wòrre, êbbe in 't Nédjderlâns 'n -oo- (of -o-): 'raad' = 'raad'; 'rôd' = 'rood'; 'moat' = 'maat' (vriend); 'môt' = 'moot'; 'véjl koale ôfde in de zoale van de Jôzef' = 'veel kale hoofden in de zalen van de Jozef'. Dâiròp bestân moar 'n poar ûitzôenderinge: 'moagge!' = '(goeie) morgen', 'oars' = 'anders' (moar in 't West-Fries wel: 'aars') en de kléjr 'roaze' = 'roze'.

Oarsòm geldt 't tràuwes niet: niet alle Nédjderlânse woorde mit 'n -aa- (of -a-) êbbe in 't Vòlledams 'n -oa-: 'kaas' = 'kâis'; 'gaan' = 'gân', enz. En niet alle Nédjderlânse woorde mit 'n -oo- (of -o-) êbbe in 't Vòlledams 'n -ô-: 'botervlootje' = 'buttervlôetje'.

Bêi 29:

Temet alle manne en sòmmege jòngere vràuwe spréjke de -ûi- ûit as de verlàngde vörm van de -ö- in 'köste', moar de mâiste vràuwe die gebore binne véjr 2000 spréjke 'm ûit as de verlàngde vörm van de -u- in 'dut'. In alle gevalle skreïve we -ûi-.

Bêi 30: zien bêi 09.

Opmerkingen

Algemeen

1. Het Volendams is tot nu toe hoofdzakelijk een gesproken taal zonder een duidelijke schriftelijke traditie. Daardoor kent het veel meer variatie dan het Nederlands of andere talen met een lange schriftelijke traditie. In de ene familie of straat of buurt worden sommige woorden anders uitgesproken dan in andere. Dat kan dan ook weerspiegeld worden in de spelling. Hieronder behandelen we een paar van die gevallen van variatie.
2. In plaats van het voegwoord 'en' zeggen veel Volendammers vaak of altijd 'in'. Dat geldt ook voor 'met' of 'mit'. En leden van de oudste generaties zeggen vaak 'mie' waar anderen 'méj' zeggen. Al deze varianten kunnen ook zo geschreven worden
3. Bij leenwoorden, zoals 'computer' of 'opticien', houden we ons in principe aan de normale Nederlandse spelling (zie de paragraaf 'Hoe gebruik je deze gids?', punt 2). Maar in het Volendams zeggen we vaak een 'stomme e' waar in het Nederlands een 'o' of 'a' gezegd wordt, bijvoorbeeld in 'probleem'. Het gevolg daarvan kan zijn, dat er in het Volendams een 'e' komt na een 'c' die as 'k' moet worden uitgesproken. In zo'n geval schrijven we ook een 'k'. Zo kan het Nederlandse woord 'communie' in het Volendams zowel 'còmmunie' zijn als 'kemunie' en is een 'cadeautje' in het Volendams een 'kedôtje'.
4. Volendamse eigennamen kunnen op z'n Volendams geschreven worden, maar dat hoeft niet. Je zou dus 'Wullem Zwàrtoed' kunnen schrijven, maar ook 'Willem Zwarthoed'. Net zoiets geldt voor plaatsnamen. In het Volendams zeggen we bijvoorbeeld 'Âidam', 'Oorn', 'Oarlem', of 'Allekmoar'. Dat kan prima passen in een tekst over allerlei plaatsen in Noord-Holland. Maar in een korte opsomming zoals een agenda zou dat voor verwarring kunnen zorgen. Afhankelijk van de context moet je dus beslissen of je de Volendamse vorm gebruikt of de Nederlandse.
5. De werkgroep is bezig een spellingwijzer te maken voor de meest gebruikte woorden. Dat worden er zo'n 2000. Daarin komen ook spellingvarianten te staan voor woorden as 'lâist / laast / lêist' (lijst), 'dâir / dêr' (daar) of 'âiltje / êltje' (aaltje). Daar komt ook een lijst bij van

plaatsnamen waar een Volendamse vorm van bestaat, en van namen van dagen en maanden.

Over de klinkers

Bij 06:

De uitspraak van -âi- verschilt al naar gelang de medeklinker die erop volgt. In de meeste gevallen is de uitspraak hetzelfde als de -â- in regel 02, maar dan met een j-klank erachter. Maar als de volgende medeklinker een -g, -l of -r is, verandert de uitspraak en die kan dan ook nog individueel verschillen.

Bij 07:

De Nederlandse lettercombinaties -ou- en -au- worden in het Volendams beide uitgesproken met de -à- van 'tâk'; dat is dus de korte vorm van -aau-. We schrijven daarom altijd -àu-.

Bij 09 en 30:

De stomme e ('schwa') in het midden of aan het eind van een woord schrijven we als -e-, net als in het Nederlands. Waar in het Nederlands de -i- of -ij- gebruikt wordt om de schwa te schrijven, doen we dat in het Volendams ook, bijvoorbeeld in 'têjgewoordig' (zoals in 14) of in 'mâkkelijk'.

Als verkorting van kleine woordjes gebruiken we de apostrof: d'r, m'n, 'n, 'r, 't, z'n.

Als gesproken taal kent het Volendams meer variatie dan het geschreven Nederlands. Dat komt ook tot uiting in de tussen-e in woorden als 'volk/vollek - erg/erreg - kermes/kerremes'. Over het algemeen houden we hier de Nederlandse spelling aan, maar als de schrijver het nodig vindt, kan de tussen-e wel geschreven worden. In de tabel staat bijvoorbeeld 'erreg' in regel 02 en 'lànges' in regel 20.

Bij 11:

De -ê- is de verlengde vorm van de -e- in 'dek' en komt maar in een paar woorden voor:

'êbbe', 'lêgge', 'zêgge', 'bêd', 'brêg', 'drêg', 'êltje' en 'rêg'. Maar op 'drêg' (dreg) na zijn dit wel erg frequent gebruikte woorden. Zie verder bij 13.

Bij 13:

In de uitspraak van de meeste vrouwen is de -êi- een verlengde vorm van de -i- in 'dik'. De meeste mannen en een deel van de jongere generaties vrouwen hebben voor de -êi- een uitspraak die dichterbij de -ê- van 11 zit, maar daar wel van verschilt. Bij een deel van de jongste generaties lijkt dat verschil langzamerhand te verdwijnen, maar of dat doorzet valt nu nog niet te zeggen.

De -êi- wordt altijd gebruikt in woorden die in het Nederlands met een -ij- geschreven worden, of soms met een -ei- ('altijd' = 'altêid'; 'wijzen' = 'wêize'; 'reiger' = 'rêiger'; 'bereiken' = 'berêike'), in een stuk of vijf woorden die in het Nederlands een -i- hebben: 'kind' = 'kêind', 'vinden' = 'vêinde'; 'binden' = 'bêinde', '(op)winden' = '(òp)wêinde', 'Pinksteren' = 'Pêinkster', en ook nog in twee die in het Nederlands -ee- hebben: 'beetje' = 'bêitje' en 'peet (= tante)' = 'pêit'.

Bij 14:

Als er na een -éj- een -r- volgt, klinkt de -éj- meestal net iets anders dan in andere gevallen. Dat ligt uitsluitend aan de invloed van de -r- en maakt verder geen verschil. We schrijven dan ook gewoon -éj-.

Bij 16:

In het Nederlands wordt de -ie- in 'vreemde' woorden (leenwoorden) soms als -i- of -y- geschreven. In die gevallen houden we ons in het Volendams aan diezelfde spelling: typisch, bibelet'héjk, politiebureau.

Bij 17 en 20:

Of er wel of niet een accent komt op de korte -o- hangt af van de uitspraak. Als de korte -o- net zo wordt uitgesproken als in het Nederlands, komt er geen accent op: of, ok, bol, brokke, stokke. Als de -o- meer gesloten is, d.w.z. als de lippen verder dicht gaan en meer getuit worden dan bij de Nederlandse korte -o-, wordt hij geschreven met een `: òp, jònge, kòmme, kòrt, wòl, wòrre. Je kunt het verschil voelen door een vinger licht tegen je lippen te leggen.

Bij 21:

De -ô- in 'skôl' of 'kôpe' klinkt anders dan die in 'ôtje' of 'bôtje'. Dat wordt veroorzaakt door de -j- of -tj- die erop volgt en maakt verder geen verschil. We schrijven daarom in al die gevallen -ô-.

Zie verder bij 22.

Bij 22:

De klinkers in woorden als 'skoal' en 'skôl' liggen dicht bij elkaar en dat kan makkelijk tot verwarring leiden. Daar bestaat een simpel ezelsbruggetje voor: 'Geen -a- in het Nederlands, dan geen -oa- in het Volendams'. Want alle woorden die in het Volendams worden uitgesproken met -oa-, hebben in het Nederlands een -aa- (of -a-) en alle woorden die in het Volendams worden uitgesproken met -ô-, hebben in het Nederlands een -oo- (of -o-): 'road' = 'raad'; 'rôd' = 'rood'; 'moat' = 'maat' (vriend); 'môt' = 'moot'; 'véjl koale ôfde in de zoale van de Jôzef' = 'veel kale hoofden in de zalen van de Jozef'. Daarop bestaan slechts enkele uitzonderingen: 'moagge!' = '(goeie) morgen', 'oars' = 'anders' (maar in het West-Fries wel: 'aars') en de kleur 'roaze' = 'roze'.

Andersom geldt het trouwens niet: niet alle Nederlandse woorden met een -aa- (of -a-) hebben in het Volendams een -oa-: 'kaas' = 'kâis'; 'gaan' = 'gân', enz. En niet alle Nederlandse woorden met een -oo- (of -o-) hebben in het Volendams een -ô-: 'botervlootje' = 'buttervlôetje'.

Bij 29:

Bijna alle mannen en sommige jongere vrouwen spreken de -ûi- uit als de verlengde vorm van de -ö- in 'köste', maar de meeste vrouwen die geboren zijn voor 2000 spreken hem uit als de verlengde vorm van de -u- in 'dut'. In alle gevallen schrijven we -ûi-.

Bij 30: zie bij 09

2. De méjdeklinkers

- A. In 't Vòlledams wòrdt de -h- niet ûitsprôeke, dus die skrêive we ôk niet, bealleve in de lettercòmboatie -ch- en in 'vréjmde' woorde of name zòas bibelet héjk, ypothéjk of Hema.
- B. In West-Néjderlând wòrdt de -n an 't end van 'n woord nâi 'n schwa (stòmme e), zòas in 'lopen', 'binnen', 'keuken', 'dieren' niet ûitsprôeke en in 't Vòlledams al âilegoar niet. We skrêive dus 'lôpe', 'binne', 'kéjke', 'diere' zôender slot-n.
- C. Vedder àuwe we ûis ôever 't algemien an de spellingrégjels van 't Néjderlâns, bealleve as de Vòlledamse ûitspraak echt oars is. We make dus verskil tussen -g- en -ch-, we gebrûike de -c-, de -q- en de -x- as die in de Néjderlânse spelling gebrûikt wòrre, an 't end van 'n woord skrêive we 'n -d- of 'n -b-, ôk as die ûitsprôeke wòrre as -t- of -p-, en we passe de gewône régjels van de werkwoordvervoeging toe inclusief de lâtige d-t-régjels ('t sexy fokschaap'). Bevéjrbéjld: 'Ik ê oord dat jullie guster in 'n exquis restaurant dinéjrd êbbe'.
- D. In 'n poar gevalle skrêif je in 't Vòlledams 'n dubbele -vv-, -ww-, of -zz-, 'n verskêinsel dat in 't Néjderlâns ònbekend is: 'Azze we in ûis kòmme, gân we bovver bákke. Dat êwwe me voader en moeder belôefd.' De vòrm 'êwwe' is tràuwes wel super-àud-Vòlledams.
- E. In 't Vòlledams is mâir várioatie mógelijk dan in 't Néjderlâns: 'ik ê wet kocht' – 'ik êb 'm zien'; 'dat ê ze zaad' – 'dat êwwe ze zaad' – 'dat êbbe ze zaad'; 'As je wille, ken je mórrege kòmme' – 'A-je wille, ke-je mórrege kòmme'.
- F. Bêi klinkerbòtsing ('t âirste woord eindigt òp 'n klinker, 't twâide woord begint mit 'n klinker) ken 'r sòms 'n tusse-n invoegd wòrre: 'Ze êbbe-n-m wet géjve', 'Ik zàg ze-n-t doen'.

De medeklinkers

- A. In het Volendams wordt de -h- niet uitgesproken, dus die schrijven we ook niet, behalve in de lettercombinatie -ch- en in 'vreemde' woorden of namen zoals bibelet héjk, ypothéjk of Hema.
- B. In West-Nederland wordt de -n aan het eind van een woord na een schwa ('stomme e'), zoals in 'lopen', 'binnen', 'keuken', 'dieren' niet uitgesproken en in het Volendams al helemaal niet. We schrijven dus 'lôpe', 'binne', 'kéjke', 'diere' zonder slot-n.
- C. Verder houden we ons over het algemeen aan de spellingregels van het Nederlands, behalve als de Volendamse uitspraak echt anders is. We maken

dus verschil tussen -g- en -ch-, we gebruiken de -c-, de -q- en de -x- als die in de Nederlandse spelling gebruikt worden, aan het eind van een woord schrijven we een -d- of een -b-, ook als die worden uitgesproken als -t- of -p-, en we passen de gewone regels van de werkwoordvervoeging toe inclusief de lastige d-t-regels ('t sexy fokschaap'). Bijvoorbeeld: 'Ik ê oord dat jullie guster in 'n exquis restaurant dinéjrd êbbe'.

- D. In een paar gevallen schrijf je in het Volendams een dubbele -vv-, -ww-, of -zz-, een verschijnsel dat in het Nederlands onbekend is: 'Azze we in ûis komme, gâne we bovvers bàkke. Dat êwwe me voader en moeder belôefd.' De vorm 'êwwe' is overigens sterk verouderd.
- E. In het Volendams is meer variatie mogelijk dan in het Nederlands: 'ik ê wet kocht' - 'ik êb 'm zien'; 'dat ê ze zaad' - 'dat êwwe ze zaad' - 'dat êbbe ze zaad'; 'As je wille, ke je mörrege kòmme' - 'A-je wille, ke-je mörrege kòmme'.
- F. Bij klinkerbotsing (het eerste woord eindigt op een klinker, het tweede woord begint met een klinker) kan er soms een tussen-n ingevoegd worden: 'Ze êbbe-n-m wet géjve', 'Ik zàg ze-n-t doen'.

3. Mâir véjrbéj|de / Meer voorbeelden

A/AA

Klane aantjes passe in klane waantjes /Kleine handjes passen in kleine wantjes/
Zullie éjte graag 'n klaan brokkie vlaas /Zij eten graag een klein stukje vlees/

À

Me zéjnese jàssie àngt zéjker nàg an 't kàssie /Mijn zondagse jasje hangt zeker nog aan het kastje/

De lànge àrm van de wet kràg ûis òp slot toch te pàkke /De lange arm van de wet kreeg ons uiteindelijk toch te pakken/

Â

Mit de kermes dâne ze dâanse òp de dêik mit 'n biertje in d'rlûi ânde/Tijdens de kermis stonden ze te dansen op de dijk met een biertje in hun handen/

Je êbbe temet nerges zòkke mooie strânde as in Néjderland /Je hebt bijna nergens zulke mooie stranden als in Nederland/

Âl

Òp déjze lâist stâit precies wet of we nôdig êbbe véjr 't fâist /Op deze lijst staat precies wat we nodig hebben voor het feest/

De âile zoal zit al vòl, mâir volk ken er niet bêl /De hele zaal zit al vol, meer volk kan er niet bij/

Dut klâid stâit mooi òp die tafel /Dit kleed staat mooi op die tafel/

Me âile lêif doet zâir van 't tréjne /Me hele lijf doet pijn van het trainen/

Mit 'n kâisie in 'n kaarsie wòrdt iedere âivend 'n fâisie /Met een kaasje en een kaarsje wordt iedere avond een feestje/

Dâir ê je éjr mit 'r poarse âir /Daar heb je haar met haar paarse haar/

ÀU

We binne mit de àutô nâir de sàuna gân /We zijn met de auto naar de sauna gegaan/

Òp de Bòtterwòrf bàuwe ze an àuwe àute kwàkke /Op de Botterwerf bouwen ze aan oude houten kwakken/

AAU

Ze ziet blaauw van de kàu /Ze ziet blauw van de kou/

'n Bôze klânt begòn te skraauwe: 'Die kòffie is laauw' /Een boze klant begon te schreeuwen: 'Die koffie is lauw'/

Êi is in de wéjr mit die graauwe kléjr in ploas van die blaauwe /Hij is in de weer met die grauwe kleur in plaats van die blauwe/

Ê

Zullie zelle niet gànk zégge datte ze 'n zâire rêg ê /Zij zullen niet gauw zeggen dat ze een zere rug hebben/

Òp bêd lêgge ken je nàg làng zat /In bed liggen kun je nog lang genoeg/

Ze stòn mit 'r rêg téjge de léjning van 't Géjle Brêggetje /Ze stond met haar rug tegen de leuning van het Gele Bruggetje/

ÊI

Je moete wel 'n bêitje bêi de werreke blêive /Je moet wel je aandacht er een beetje bij houden/

We binne te benêie, za Jan Dulles. En gelêik et ie /We zijn te benijden, zei Jan Dulles. En gelijk heeft ie/

De skôlkêindere krêige wêjr vêif dage vrêi /De schoolkinderen krijgen weer vijf dagen vrij/

ÉJ

Zò'n vréjmd gezicht: alle géjvels binne ier éjmelsblauw /Wat een vreemd gezicht: alle gevels zijn hier hemelsblauw/

We dûne zéjmers véjr de déjr spéjle want d'r was nàg niet zò véjl verkâir /We speelden 's zomers voor de deur want er was nog niet zo veel verkeer/

Déjze papegoai gâit déjr de déjr 't ûis ûit /Deze papegaai gaat door de deur het huis uit/

Je moete niet zò làng déjrnéjke ôever 'tzelfde, jêi /Je moet niet zo lang door blijven zeuren over hetzelfde/

Ò

As kêind kòn ik wel tien bòvvers òp. Nàu vêin ik twâi al genòg /Als kind kon ik wel tien pannenkoeken op. Nu vind ik twee al genoeg/

D'r moeder et 'n mooi skilderêi òpònge /Haar moeder heeft een mooi schilderij opgehangen/

Ô

Me zôn zaat dat ie niet nâir skôl œft, moar dat gelôf ik niet zômoar /Mijn zoon zegt dat hij niet naar school hoeft, maar dat geloof ik niet zomaar/

Ze binne d'r pas loat àchter kòmme œ giftig of lôd was; dâir binne d'r véjl an dôdgân /Ze zijn er pas laat achter gekomen hoe giftig lood was; daar zijn er veel aan doodgegaan/

De ien àuwt van rooie rôze, de oar van roaze rôze /De een houdt van rode rozen, de ander van roze rozen/

OA

Oare moand êb ik genòg spoard véjr 'n poar nuwe skoase /Volgende maand heb ik genoeg gespaard voor een paar nieuwe schaatsen/

Ik was te loat mit ûitloaie, dus nàu is me boas bôs /Ik was te laat met uitladen, dus nu is mijn baas boos/

ÔE

Dut is toch wel 'n bezôender mooi ôekie van ûis dôrp /Dit is toch wel een bijzonder mooi hoekje van ons dorp/

Wàu je die ôenderste bördjes êbbe? Nâi, die bôeveste /Wilde je die onderste bordjes hebben? Nee, die bovenste/

Ö

Déjze vörf êb ik ier òp 't dörp kocht /Deze verf heb ik hier op het dorp gekocht/
Wet köst zòn pötje nàu? /Wat kost zo'n potje nou?/
Wöldje möst guster öste van de mösterd òp d'r bördje /Woldje moest gisteren hoesten van de mosterd op haar bordje/

Ûl

Metdat ik ûit 'n ûis vedoan kwam, stopte 't miezerbûitje en begòn de gietvergieting /Zodra ik het huis uit kwam, stopte het miezerbuitje en begon de stortregen/
Lûister moar 's goed, dan ken je de mûize lûid ore làche òm al die krummels in ûis /
Luister maar eens goed, dan kun je de muizen luid horen lachen om al die kruimels in ons huis/

' (of -E-, of -I-, of -IJ-)

Niet moeilijk doen - of je nàu kermes skrêive of kerremes, 't blêift 'n pràchtig fâist! /
Niet moeilijk doen - of je nou kermis schrijft of kerremes, het blijft een prachtig feest!/
Wel 'n bêitje òmslàchtig: vier maniere òm de allermàkkelijkste klinker te skrêive /
Wel 'n beetje omslachtig: vier manieren om de allermakkelijkste klinker te schrijven/

Dut is versie 6

*An de Werkgroep Spelling êbbe méjwerkt/Aan de Werkgroep Spelling hebben meegewerkt:
Frank Bond - Tiny Hoogland-Tol (Àuwe Zak) - Jan Keizer (van Neel van Gaartje van Koppie) - Jan Keuken (Dulles) - Ringo Maurer - Kees Molenaar (Prop) - Jack Pannekeet - Lida Schilder-Sier (Kits) - Sijmen Tol (Burger) - Tom Veerman (van Dick van Pietje) - Jaap Zwarthoed (Kloeder).*

Mailadres: grosk.op.uis.volledams@gmail.com

Facebookpagina: Grôsk òp ûis Vòlledams

De podcast 'Grôsk òp ûis Vòlledams' is te belûistere via alle podcast-apps.